

Aanpak Experimenten Sociale Agenda Limburg

KOERS
VOOR EEN
VITALER
LIMBURG

Sociale Agenda Limburg 2025

provincie limburg

Aanpak Experimenten Sociale Agenda Limburg

Doel van de Sociale Agenda Limburg 2025 is het realiseren van een trendbreuk in de ontwikkeling van de gezondheid en participatie van Limburgers. Een van de middelen hiervoor is een experimenteerregeling. Een regeling die (georganiseerde) burgers, (zorg)ondernemers, andere overheden en kennisinstellingen uitdaagt om in onderlinge samenwerking en samen met de provincie initiatieven te ontwikkelen, waarmee de ambitie kan worden gerealiseerd.

Deze Aanpak Experimenten Sociale Agenda Limburg geeft een overzicht van alle vormen van ondersteuning die de Provincie Limburg kan geven aan experimenten die bijdragen aan de doelen van de Sociale Agenda. Eén van deze mogelijkheden is het geven van subsidie, waarvoor de Experimenteerregeling Sociale Agenda Limburg is opgesteld. Overigens worden in de Sociale Agenda Limburg 2025 voor 'experimenten' verschillende termen gebruikt, zoals bijvoorbeeld proeftuinen, pilots, concepten en innovatieve initiatieven.

De aanpak is gebaseerd op het programmadeel 'Sociale Innovatie en Participatie', maar biedt ook ruimte voor initiatieven die bijdragen aan de doelstellingen van het programmadeel 'Limburg Werkt Akkoord'. Deze twee delen van de Sociale Agenda staan immers niet los van elkaar: een brede en positieve definitie van gezondheid omvat ook de sociaaleconomische situatie en het kunnen participeren op de arbeidsmarkt. Deze aspecten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Voor projectaanvragen in het kader van het programmadeel 'Limburgs Werkt Akkoord' wordt verwezen naar de 'Nadere subsidieregels bevordering economie en concurrentiekracht 2013 e.v.'.

Deze aanpak Experimenten Sociale Agenda Limburg bestaat uit de volgende onderdelen:

Algemene informatie;

Uitgangspunten;

Inhoudelijke criteria;

Ondersteuningsmogelijkheden.

Algemene informatie

Met de Sociale Agenda Limburg 2025 koersen we op een vitaler Limburg. Wij willen in deze coalitieperiode 2015-2019 de eerste stappen zetten om in het jaar 2025 de eerste achterstanden in gezondheid en participatie van Limburgers ten opzichte van de rest van Nederland ingelopen te hebben. Hoewel Limburgers als het gaat om gezondheid en participatie gemiddeld genomen vooruit gaan, is er nog een structurele achterstand ten opzichte van het Nederlands gemiddelde. Daarnaast blijken Limburgers met een lage sociaaleconomische status gemiddeld 6 tot 6,5 jaar eerder te overlijden dan Limburgers met een hogere status. Wij hebben de ambitie om hierin een trendbreuk te realiseren.

Om de trendbreuk in de gezondheids- en participatieverschillen in Limburg te kunnen realiseren, bieden wij ter ondersteuning een aanpak voor experimenten aan. Een aanpak die met name gebaseerd is op de uitgangspunten en het afwegingskader van het programma “Sociale Innovatie en Participatie”, dat onderdeel uitmaakt van de Sociale Agenda. De experimenten worden vooraf omschreven en vervolgens gemonitord om de resultaten scherp in beeld te brengen. Indien achteraf blijkt dat initiatieven tot succesvolle resultaten hebben geleid, dan kunnen deze breder worden uitgerold.

Uitgangspunten

Het realiseren van een trendbreuk, in een partnerschap met diverse partijen waarbij het begrip beweging cruciaal is, vraagt een andere opstelling en werkwijze dan eerder gebruikelijk was.

De Aanpak Experimenten Sociale Agenda Limburg heeft de volgende uitgangspunten:

- Experimenteren betekent dat ideeën die worden uitgewerkt en beproefd uiteindelijk een ander resultaat kunnen opleveren dan bij de start bedacht.
- Vooroverleg is altijd noodzakelijk over de specifieke inhoud van uw initiatief en elkaars visie, doelstellingen en belangen.
- U betreft gemeenten, de eerst verantwoordelijke overheid in het sociale domein, bij uw initiatief. Onze betrokkenheid of partnerschap is alleen aan de orde vanuit een toegevoegde waarde ten opzichte van de gemeente.
- Uw initiatief wordt uitgevoerd vanuit een doelgericht partnerschap van meerdere partijen (georganiseerde burgers, gemeenten, zorgondernemers, andere financiers en kennisinstellingen). Geen nieuwe structuren, maar het leggen van verbindingen.
- Als het om sociale innovatie en participatie gaat, willen wij partijen vooral faciliteren, ruimte bieden aan partijen die oplossingen uitproberen en belemmeringen in regels wegnemen, waar dat het resultaat in de weg staat.

Inhoudelijke criteria

Uw initiatief dient een bijdrage te leveren aan de ambitie en doelstelling van de Sociale Agenda Limburg 2025 en het actuele Uitvoeringsprogramma Sociale Agenda en zal moeten passen binnen het inhoudelijk afwegingskader van de Sociale Agenda.

Ambitie

In 2025 willen we samen tot een trendbreuk komen in de gezondheid en participatie van Limburgers, waarbij de huidige achterstanden ten opzichte van de rest van Nederland worden ingelopen. We willen gezondere, gelukkigere Limburgers die meer voor elkaar zorgen en maatschappelijke initiatieven ondernemen.

Doelstelling

Binnen de Sociale Agenda van Limburg 2025 ruimte bieden aan (georganiseerde) burgers, (zorg)ondernemers, andere overheden en kennisinstellingen en hen uitdagen om in onderlinge samenwerking en samen met ons initiatieven (door) te ontwikkelen waarmee de trendbreuk in Limburg kan worden gerealiseerd.

Inhoudelijk afwegingskader

De Aanpak Experimenten Sociale Agenda heeft betrekking op het programmadeel 'Sociale Innovatie en Participatie', bestaande uit zes programmalijnen:

1. Limburgse proeftuinen voor positieve gezondheid;
2. Veilig opvoeden en opgroeien;
3. Gezonde basisschool van de toekomst;
4. Herijken van de provinciale basisstructuur;
5. Wijkgerichte aanpak;
6. Provinciaal kennisnetwerk.

Om een beroep te kunnen doen op ondersteuning door de Provincie Limburg dienen Initiatieven in ieder geval een bijdrage te leveren aan het programmadeel ‘Sociale Innovatie en Participatie’. Initiatieven die bovendien een bijdrage leveren aan het programmadeel ‘Limburg Werkt Akkoord’ worden extra gewaardeerd.

Ons afwegingskader, waarbinnen uw initiatief moet passen om in aanmerking te komen voor provinciale ondersteuning kent de volgende elementen:

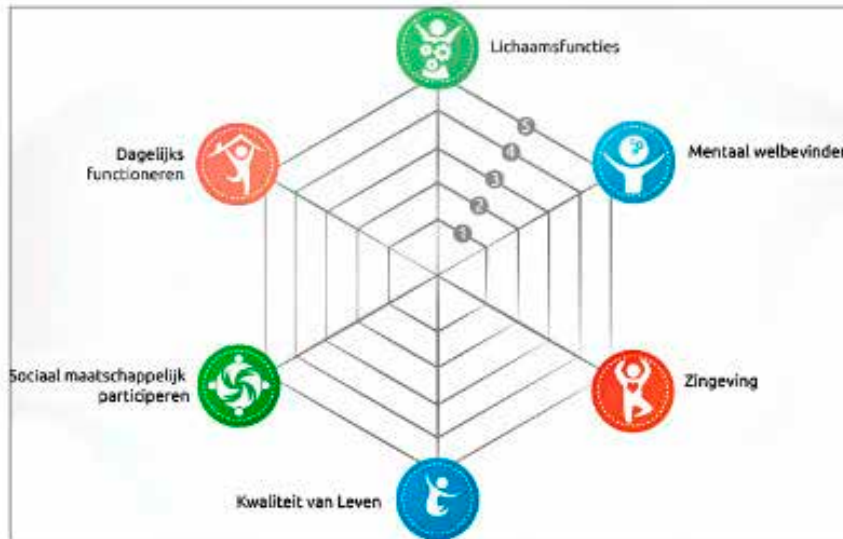
- Uw initiatief neemt het begrip ‘positieve gezondheid’ als uitgangspunt. Dit is het vermogen dat mensen hebben om zich aan te passen aan de uitdagingen van het leven en zelf regie te voeren over het leven, ook als sprake is van een ziekte, aandoening of beperking

Er zijn zes dimensies om het ‘gezondheidswelzijn’ te meten:

1. Lichaamsfuncties:
medische feiten, medische waarnemingen, fysiek functioneren, klachten en pijn, energie
2. Mentale functies en -beleving:
cognitief functioneren, emotionele toestand, eigenwaarde/zelfrespect, gevoel controle te hebben, zelfmanagement en eigen regie, veerkracht
3. Spiritueel/existentiële dimensie:
zingeving, doelen/idealen nastreven, toekomstperspectief,
4. Acceptatie kwaliteit van leven:
kwaliteit van leven/welbevinden, geluk beleven, genieten, ervaren gezondheid, lekker in je vel zitten, levenslust, balans:
5. Sociaal maatschappelijke participatie:
sociale en communicatieve vaardigheden, betekenisvolle relaties, sociale contacten, geaccepteerd worden, maatschappelijke betrokkenheid, betekenisvol werk
6. Dagelijks functioneren:
basis Algemeen Dagelijkse Levensverrichtingen (ADL), instrumentele ADL, werkvermogen

De samenwerking tussen de Provincie Limburg en Institute of Positive Health werd 16 september 2016 officieel bezegeld. Van links naar rechts Wiro Gruisen (CZ), Marianne Smitmans (gemeente Roermond), Jo Maes (Huis voor de Zorg), Machteld Huber (Institute of Positive Health), Marleen van Rijnsbergen (Provincie Limburg) en Hans Peter Jung (Huisartsenpraktijk Afferden).

- U richt zich op het verbeteren van de gezondheid en vitaliteit van Limburgers in een kwetsbare positie in de samenleving. Waarbij u prioriteit geeft aan de jonge generatie, vanuit het perspectief van langer gezond blijven en participeren op latere leeftijd.
- Het (beoogde) resultaat van uw initiatief is een vorm van sociale structuurversterking. Met andere woorden, de acties die u onderneemt leiden er toe dat Limburgers duurzaam langer en gezond leven en meedoen in de samenleving.
- De verwachting is dat uw (meerjarig) initiatief een duurzaam effect heeft op het overbruggen van gezondheids- en participatieverschillen en met resultaten die breder toepasbaar zijn in Limburg. Er komen proefondervindelijk ontwikkelde instrumenten beschikbaar, die ook voor andere initiatieven zijn te gebruiken.
- Sociale innovatie betekent niet dat alles ‘nieuw’ of ‘vernieuwend’ moet zijn. Zo zijn bijvoorbeeld innovaties die al plaatsvinden, maar die door de samenwerking met andere partijen een impuls of nieuwe wending krijgen ook vernieuwend.

Ondersteuningsmogelijkheden

In overleg met u wordt nagegaan op welke wijze wij het beste betrokken kunnen worden bij én ondersteuning kunnen bieden aan uw initiatief. Dit kan op verschillende manieren, zoals het inzetten van menskracht, sociale netwerken en financiële middelen.

We maken een onderscheid in twee vormen van ondersteuning: ondersteuning vanuit onze financiële rol en ondersteuning vanuit onze andere rollen als provinciale overheid. Onze bijdrage kan natuurlijk ook bestaan uit een mix van de verschillende vormen van ondersteuning.

In alle gevallen wordt de overeengekomen provinciale inzet, samen met de inzet van u en uw partners, schriftelijk vastgelegd. De vorm hiervan hangt af van het type provinciale ondersteuning en kan dus bijvoorbeeld een brief van Gedeputeerde Staten zijn, een opdrachtverlening, een subsidiebeschikking of een overeenkomst.

1. Niet-financiële ondersteuning

Als we over 'niet-financiële ondersteuning' door de Provincie spreken, dan kunt u denken aan ondersteuning vanuit onze rol als:

■ **Verbinder**

Bijvoorbeeld:

Het bij elkaar brengen van partijen in een zinvol partnerschap, het in contact brengen met onze netwerken, zoals kennisinstellingen, fondsen, provinciaal gefinancierde maatschappelijke organisaties en met landelijke instanties zoals de rijksoverheid en zorgverzekeraars. Of uw initiatief verbinden met andere (grotere) opgaven in de Sociale Agenda.

■ **Kennismakelaar**

Bijvoorbeeld:

Het met kennis of capaciteit faciliteren van een ontmoeting van relevante partners over een specifiek onderwerp of specifiek ontwikkeld product gericht op kennisdeling.

■ **Facilitator**

Bijvoorbeeld:

Het met capaciteit faciliteren van een netwerk of samenwerkingsverband van relevante partners.

Het leveren van menskracht en/of expertise op het gebied van financiën, juridische zaken, communicatie en pr.

Een lobby naar rijksoverheid of 'Brussel'.

Het ontwikkelen van beleid en regelgeving, die niet belemmerend moet werken voor uw experimenteel initiatief.

2. Financiële ondersteuning

Indien uw initiatief past binnen de Sociale Agenda, dan behoort onze rol als financiële ondersteuner tot de mogelijkheden. Bij de financiële ondersteuning wordt aangesloten bij het beschikbare instrumentarium, zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 21 juni 2013 in het uitvoeringskader 'Sturing in Samenwerking'. De wijze van financiële ondersteuning van een initiatief door de Provincie is afhankelijk van de provinciale rol die van toepassing is (passief of actief) en de gewenste sturing / monitoring (op afstand of actieve sturing op inhoud/proces).

Financieringsinstrumenten, die geschikt kunnen zijn voor de uitvoering van onze financiële rol:

- Borgstelling / garantstelling;
- Verbonden partijen;
- Geldlening;
- Opdracht;
- Subsidie.

Een korte toelichting

■ **Borgstelling / garantstelling**

We staan borg voor rente en aflossing van een door u met een financiële instelling afgesloten geldlening. Indien u uw financiële verplichtingen niet nakomt, wordt de Provincie als borgsteller aangesproken.

Bij een garantstelling kan de Provincie direct aangesproken worden door de financiële instelling en dient direct uitbetaald te worden. Pas achteraf wordt beoordeeld of dit terecht is.

Wanneer kunnen deze instrumenten voor uw initiatief aan de orde zijn?

Uw initiatief past inhoudelijk binnen de experimenteerregeling Sociale Agenda Limburg. Er is (financiële) betrokkenheid van meerdere partners. Externe financiers zijn bereid om de volledige financiering te verstrekken en er is geen andere instantie dan de Provincie, bereid om de garantie- of borgstelling te verstrekken.

■ **Verbonden partijen**

Als de Provincie in een organisatie een bestuurlijk en/of financieel belang heeft, dan wordt gesproken van een verbonden partij (ook wel ‘deelneming’ of ‘participatie’ genoemd). Deze vorm van samenwerking kenmerkt zich door het feit dat door de organisatie niet alleen provinciale taken worden uitgevoerd ter realisering van provinciale doelstellingen, maar dat de Provincie mede-eigenaar is van een dergelijke organisatie en/of mede beleidsbepalend of beslissingsbevoegd.

Wanneer kan dit instrument voor uw initiatief aan de orde zijn?

Voor uw initiatief is een actieve en permanente betrokkenheid van de Provincie noodzakelijk. Samenwerking op juridische grondslag is noodzakelijk en een privaatrechtelijke rechtsvorm heeft de voorkeur. Uw businessplan is bovendien door ons positief beoordeeld.

■ **Opdracht**

Enkele kenmerken: Privaatrechtelijk instrument, Burgerlijk Wetboek, initiatief ligt bij de Provincie als opdrachtgever, tweezijdige handeling (overeenkomst), inkoopvoorwaarden, facturen.

■ **Geldlening (met of zonder zekerheidsstelling)**

Wij verstrekken u een krediet, met afspraken over looptijd, rentebetaling en aflossing, waaraan al dan niet zekerheden gekoppeld zijn.

■ **Subsidie**

Enkele kenmerken: publiekrechtelijk instrument, Algemene wet bestuursrecht, initiatief ligt bij aanvrager die behoefte aan subsidie moet aantonen, eenzijdige handeling (subsidiebeschikking), voorwaarden/criteria omschreven in (nadere) subsidieregels, bevoorschotting. Ook te gebruiken in combinatie met bijvoorbeeld de inzet van 'Social Impact Bonds' (SIB).

Met SIB investeert een private investeerder in een maatschappelijk probleem. Sociaal ondernemers gaan hiermee aan de slag. De investeerders krijgen geld van de overheid als de aanpak slaagt, in de vorm van (bijvoorbeeld) een subsidie.

Specifiek voor het instrument subsidie is de Experimenteerregeling Sociale Agenda Limburg opgesteld. De experimenteerregeling is gebaseerd op de relevante uitgangspunten, ambities en doelstelling van de Sociale Agenda Limburg 2025. Belangrijk element van deze subsidieregeling is een vroegtijdige betrokkenheid van de Provincie bij de ontwikkeling, uitwerking én uitvoering van het initiatief.

Om in aanmerking te komen voor provinciale ondersteuning is in de subsidieregeling opgenomen dat vooroverleg altijd noodzakelijk is. Een soort van consultatie – en ontwikkelfase, voorafgaand aan het aanvragen van een subsidie. Het vooroverleg van ons met u en de andere betrokken partijen zal niet alleen gaan over de specifieke inhoud van uw initiatief, maar ook over elkaars visie, doelstellingen en belangen.

In deze voorfase verkennen we de mogelijke provinciale rol en ondersteuning voor uw initiatief binnen de Aanpak Experimenten Sociale Agenda, waarvan de subsidieregeling als één van de instrumenten, onderdeel uitmaakt. Mocht uit deze voorfase bijvoorbeeld naar voren komen dat wij uw initiatief het beste kunnen ondersteunen door de inzet van onze expertise en netwerk, dan raden wij u af om een subsidieaanvraag in te dienen.

Wanneer kunnen deze instrumenten voor uw initiatief aan de orde zijn?

Uw initiatief past inhoudelijk binnen de Aanpak Experimenten Sociale Agenda Limburg.

Onze provinciale financiële bijdrage heeft een tijdelijk en ondersteunend karakter, gericht op duurzaam maatschappelijk rendement. Er is (financiële) betrokkenheid van meerdere partners. U bent, samen met eventuele externe financiers, bereid om een substantieel deel financieel bij te dragen aan het experiment (50% of meer). Tenslotte voldoet uw initiatief aan gestelde criteria en regelgeving specifiek behorende bij subsidies (Algemene wet bestuursrecht, Algemene Subsidieverordening en de Experimenteerregeling Sociale Agenda Limburg), opdrachten en geldleningen, zoals opgenomen in het 'Uitvoeringskader Sturing in Samenwerking'.

Nadere informatie: www.socialeagendalimburg.nl

**Heeft u plannen of ideeën,
neem dan contact met ons op via
socialeagenda@prvlimburg.nl**

